№ 140. Wtorek 21. Czerwca 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

Z dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: **Bez poczty:** *kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów.* **Z pocztą** *kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.*

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiédeń, 18. czerwca. Dnia 16. b. m. wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany XXIX. zeszyt Dziennika praw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 105. Cesarskie rozporządzenie z 2. czerwca 1859, — ważne we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego — z postanowieniem, jak daleee koszta utrzymania więźniów cywilnych w ciagu odbywania kary maja być zwracane i exekwowane z własnego ich majątku.

Nr. 106. Cesarskie rozporządzenie z 11. czerwca 1859 — ważne we wszystkich krajach koronnych — względem płacenia procentów dobrowolnej pożyczki z roku 1854 w ciagu stosunków wywołanych wypadkami wojny.

Nr. 107. Dekret ministerstwa finansów z 11. czerwca 1859 — ważny we wszystkich krajach koronnych — względem zakazu wywożenia żelaza do Serbii, Bośnii i Księstw Naddunajskich.

Nr. 108. Rozporządzenie ministeryów sprawiedliwości i handlu z 15. czerwca 1859 — ważne w całem państwie, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego — mocą którego rozszerzone zostało zastosowanie dekretu z 18. maja 1859, nr. 90 Dziennika ustaw państwa względem procedury ugodnej przy zawieszaniu wypłat firm protokołowanych.

Nr. 109. Dekret ministerstwa finansów z 15. czerwca 1859 — ważny we wszystkich krajach koronnych — z oznaczeniem zaliczki na procenta pożyczki, które z końcem września 1859 przypadną do wypłaty.

Sprawy krajowe.

(Mianowanie. — Praktyka przy audytoryatach. — Minister spraw zewnetrznych do Werony. — Zażalenie tryestyńskiej izby handlowej. — Wiadomości bieżące.)

Wiédeń, 18. czerwca. Jego c. k. apost. Mość raczył najłaskawiej mianować najwyższą uchwałą z dnia 14. czerwca b. r. ministeryalnego sekretarza przy ministeryum spraw wewnetrznych *Ernesta Weber* radcą namiestnictwa *extra statum* przy krakowskim rządzie krajowym.

— Odnośnie do obwieszczenia umieszczonego w wiédeńskiej gazecie z dnia 25. maja b. r. nr. 119, względem przyjmowania jurystów na praktykę do urzędów audytoryatu, oznajmia się, że dalsze przyjmowanie do tych urzędów tymczasowo zostało wstrzymane, gdyż liczba aspirantów odpowiednia potrzebom służby jest już kompletna.

— Jego Excelencya minister spraw zewnętrznych hrabia Rechberg odjechał wczoraj do cesarskiej głównej kwatery do Werony. Jak słychać zabawi tam bardzo krótko.

— *Tryester Ztg.* donosi z Fiume: „Dla zasad, które co do zabierania austryackich okrętów kupieckich powziął francuski rząd wbrew prawom wszystkich narodów a głównie przeciw praktyce nabytej w ciagu ostatniej wojny rosyjskiej, mianowała izba handlowa komisyę, która uda się do Wiédnia do cesarskiego rządu z prośbą: wyjednać za pośrednictwem mocarstw neutralnych, ażeby Francya powodowała się w wojnie na morzu umiarkowańszemi zasadami a osobliwie, ażeby wydała zabrane austryackie okręta, które nic nie wiedziały o wybuchu wojny.“

Ten sam dziennik dodaje: „Jak słychać nadeszła do Tryestu wiadomość, że te austryackie okręta, które przed wybuchem wojny wyszły w podróż, i nie zawijały do żadnego portu a zostały zabrane przez francuskie okręta krążące, nie będą oddane pod sąd zdobyczy na morze, tylko zostaną uwolnione, nawet chociażby nie były przeznaczone do portów francuskich. Także obiega pogłoska, że te zabrane okręta austryackie, których nie zamierzają transportować do francuskich portów, zostaną spalone na pełnem morzu. Rozumie się, że to dzieje się tylko przy mniejszych trabaklach. Oraz słychać, że austryackich majtków używają w Tulonie do ciężkich robót, i że źle z nimi się obchodzą.“

— Jego cesarzewicz. Mość Arcyksiąże Ferdynand Maxymilian, przyjechał dnia 12. b. m. wieczorem z Wenecyi do Miramare i jak pisze *Triester Ztg.*, uda się temi dniami w podróż inspekcyjną wzdłuż wybrzeży Istryi i Dalmacyi.

Hiszpania.

(Wiadomości bieżące. — Proces ministra Collantes skończony.)

Madryt, 10. czerwca. Do *L. Z.* piszą, że w 6, albo 8. dniach przybędzie 3000 Maurów na afrykańskie wybrzeża. Marokański Cesarz chce przez to zamknąć nieprzyjacielskie kroki na Melilę. Inni zaś utrzymują, że ci Marokanie przybędą dla obsadzenia terytoryum, które dawniej należało do Hiszpanii.

— *Gaceta* pisze, że Infantowi D. Sebastian przywrócono zaszczyty, godności i ordery. Senat uwolnił exministra Collantes, p. Beratarechea i Luque, zaś p. Morę osądził.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.)

Londyn, 15go czerwca. Wczoraj po południu wyjechała Królowa do Windsoru na konne wyścigi, pojutrze wróci zapewne do stolicy. Przed samym wyjazdem był lord Palmerston na audyencyi. Jego gabinet dotąd jeszcze nie jest złożony; stanowczy skład gabinetu obwieszczony zostanie może dopiero pojutrze. Według pewnych wiadomości miał lord Palmerston w ciągu dnia wczorajszego rozmaite konferencye z lordami: Landsdowne, Brougthon, Granville, Carlisle i Russell równie jak z p. Milner Gibson.

— Dotychczasowy sekretarz angielskiej ambasady w Rio, Wiliam Stuart mianowany został sekretarzem ambasady w Neapolu.

Francya.

(Kompletowanie armii. — Doniesienia z teatru wojny. — Korespondencye.)

Paryż, 15go czerwca. Zdaje się, że działania Francuzów nad Mincio nie rozpoczną się tak prędko. Armia kompletuje swoje działa oblężnicze i ściąga posiłki. Po części wyruszyła już ztąd rezerwa gwardyi. Uorganizowano marynarski korpus gwardyi w sile 800 ludzi; ten korpus ma być używany przy przejściach przez rzeki, i postępować ma zawsze za cesarską główną kwaterą. Korpus hydrografów i inżenierów budownictwa wodnego wysłano także do głównej kwatery.

Według rozporządzenia ministra marynarki z dnia 7. czerwca przyjmować mogą od tegoż dnia w Paryżu i głównych miastach pięciu nadmorskich departamentów, ochotników zaciągających się na siedm lat do marynarskiej artyleryi, piechoty i kompanii robotniczej.

— Dnia 14. b. m. otrzymano w Paryżu następujący buletyn z cesarskiej głównej kwatery z dnia 13. czerwca wieczorem.

„Wczoraj przeniósł Cesarz swoją główną kwaterę do Gorgonzoli. Po południu rzucić kazał w swej obecności dwa mosty ły-

zwowe na Adzie w pobliżu Cassano i równocześnie naprawiono mosty, które uszkodził nieprzyjaciel. Ada wezbrana ulewą deszczów utrudniała robotę, mimo tego ukończono wszystko jak najlepiej.

Jak nad Sesyą tak i nad Tyczynem zjednał sobie uznanie armii korpus pontonierów pod dowództwem swego komendanta jenerała Leboeuf. Po rzuceniu mostów rozpoczęła armia przejście, które jutro zostanie wykonane zupełnie. Sardyńska armia przeprawiła się przez rzekę pod Vaprio. Stan zdrowia armii jest pożądany mimo deszczów ulewnych, żołnierz jest wesoł, a niebo zaczyna się wypogodzać.“

Szwajcarya.

(Wiadomości bieżące. — Wychodźce.)

Berna, 11. czerwca. Austryaccy emigranci spodziewani są dnia 12., 13. i 14. b. m. w Chur. Według korespondencyi dziennika *Schwyz. Ztg.* wyprawiono urneński półbatalion na ich eskortowanie. — Wielka rada potwierdziwszy rachunki państwa z roku 1858 i naradziwszy się nad ułożeniem ustawy względem nacyonalizowania mieszkańców wiejskich, a niemających ojczyzny, zamknęła przedwczoraj swą sesyę. Do Lucerny nadeszło, jak donosi *Tagbl.* sześciu internowanych Garybaldzistów. — Z powodu wielkiego zakupienia przez mieszkańców Veltlinu soli, tytoniu, cukru i innych towarów, był rząd w Graubünden zmuszony wyprawić w doliny bündnerskie znaczne zapasy soli, ażeby powstałemu ztąd niedostatkowi w własnym kraju zapobiedz.

— Francuzów i Sardów transportują z kantonu tyczyńskiego na St. Gotthard do Lucerny, Austryaków zaś na St. Bernhardin do Chur. Do Aquo przybyło kilku z korpusu Garybaldego. W Chur spodziewane są familie austryackich urzędników z Medyolanu i Veltlinu.

Włochy.

(Rządy Wiktora Emanuela. — Proklamacya księżny parmeńskiej.)

Wiktor Emanuel zajmuje się organizacyą przywłaszczonych sobie rządów. Mianował „gubernatora“ w prowincyach opuszczonych do czasu przez wojska austryackie, a to w moc poruczonej mu przez parlament sardyński dyktatury, i wydaje teraz ustawy administracyjne. Gubernator ma rządzić w jego imieniu, posiada pełnomocnictwa, lecz we wszystkiem cokolwiek tylko odnosi się do wojny i administracyi wojskowej ograniczyć się ma na czynnościach poruczonych mu przez ministeryum wojny i komendę armii sprzymierzonych. Może mianować obradcze komisye specyalne z obywateli krajowych, lecz tylko znanych z swej gorliwości dla „unita italiana“; wszyscy urzędnicy niekrajowcy mają być uchyleni, a prowincyonalne delegacye zniesione.

— **Księżna Rejentka Parmy wydała przed wyjazdem z księstwa** następującą proklamacyę:

„Mieszkańcy Parmy! Powołuję się na świadectwo historyi i każdego z Was, jaki był stan tego kraju w ciągu mojej rejencyi. Ale goretsze, duchowi włoskiemu pochlebne życzenia, tamowały spokojny i umiarkowany postęp liberalnych instytucyi, któremi zajmowałam się z całą troskliwością. Tymczasem następujące po sobie co chwila wypadki postawiły mnie na rozstajnej drodze: musiałabym dogadzać dwóm sprzecznym wymaganiom, to jest brać udział w otwartej wojnie narodowej, a przytem nienaruszać w niczem traktatów, jakie jeszcze przed objęciem moich rządów wiązały ten kraj i Plazencyę. Niemogę sprzeciwiać się jawnemu życzeniu Włoch, ani też uwłaczać stosunkom lojalności; i gdy przeto niepodobna mi dłużej zachować stanowiska neutralnego, jaki przecież zdają się doradzać księstwu Parmeńskiemu wyjątkowe, traktatami zawarowane stosunki, uważam za rzecz potrzebną ustąpić przeważnym wypadkom polecając radzie gminnej Parmy mianowanie komisyi rządowej, któraby czuwała nad porządkiem, osobami i własnością, obmyśliła wojskom królewskim stosowne przeznaczenie, i starała się nakoniec o wszystko, czego wymagają teraźniejsze stosunki. Usuwam się do neutralnego kraju, do moich ukochanych synów, dla których zastrzegam wyraźnie wszelkie ich prawa, polecając je prócz tego sprawiedliwości głównych mocarstw i opiece Boga. Zacna ludności wszystkich gmin Parmy! Dla ciebie przechowam na zawsze wdzięczną pamięć w mojem sercu.

Parma, 9. czerwca 1859. *Ludwika*, Rejentka.“

Niemce.

(Mobilizacya wojsk pruskich.)

Berlin, 17. czerwca. *Preuss. Ztg.* pisze: Niepotrzebujemy wyliczać usiłowań, jakiemi starał się rząd pruski zapobiedz wybuchowi wojny we Włoszech. Gdy usiłowania te niepowiodły się, oświadczył rząd obydwom izbom sejmu krajowego memoryałem z 4. maja: „że zadaniem Prus jest, starać się jak przedtem o utrzymanie tak teraz o przywrócenie pokoju, i że przeto musi zająć teraz zbrojne stanowisko dla poparcia swych kroków dyplomatycznych.“ Odpowiedź sejmu pochwaliła zupełnie dotychczasową politykę rządu i izby przyzwoliły jednogłośnie środki pieniężne potrzebne na zmobilizowanie armii. Oznaczenia czasu, kiedy Prusy mają wystąpić w sprawie pokoju, oczekiwał sejm z całą ufnością od dostojnej woli, która kieruje losami państwa pruskiego.

Ani jeden głos pruskiej reprezentacyi krajowej niedoradzał rządowi pruskiemu bezwarunkowej neutralności. Żaden głos reprezentacyi krajowej niewymagał, ażeby Prusy oczekiwały chwili, kiedyby stosunek federacyjny, litera traktatu związkowego nakazywała im czynnie wystąpić. Każdy członek reprezentacyi krajowej czuł, że Prusy niemogą się zrzec i niezrzekną się pewno tego, by podnieść głos w radzie europejskich mocarstw jako samodzielne państwo tak w imieniu własnem jako też w interesie całej Niemczy. Od czasu ustalenia istniejących teraz w Europie stosunków prawnych uważały główne mocarstwa każde zawikłanie internacyonalne za przedmiot wspólnej troskliwości. Prusy wymazały by się same z rzędu głównych mocarstw, zrzekając się swego udziału w uregulowaniu stosunków włoskich.

Przy dzisiejszym stanie kwestyi włoskiej może każdy dzień przynieść wypadki, które niepowinny zastać Prusy bezbronnemi. Jeźli Anglia i Rosya zbroją się z tego względu z wielką gorliwością, wypada Prusom tem bardziej to uczynić, gdyż znajdują się nierównie bliżej teraźniejszych zawikłań. W chwili, kiedy zażegnięta we Włoszech wojna zagraża przybraniem charakteru niebezpiecznego zasadom europejskiego prawa narodów i utrzymaniu równowagi europejskiej, opartej na tych zasadach, osądził rząd pruski, że nadeszła pora wystąpić za przywróceniem pokoju.

Polityka Prus niezaprze się w żadnym z potrzebnych nadal środków charakteru, w jakim przedstawiała się od początku zawikłania włoskiego. Kolej, jaka postępują Prusy co do wewnętrznego rozwoju swego państwa, podaje dostateczną rękojmię co do usiłowań ich polityki zagranicznej. A kiedy Prusy wypisały na sztandarze swoim utrzymanie podstawy europejskich stosunków prawnych, to będą też miały sposobność okazać, że nieidzie tu o popieranie zamiarów ciemięztwa lub pogwałcenia.

Rząd wie bardzo dobrze, jak mocno dotknie zwołanie części landwery liczne warstwy życia obywatelskiego. Ale organizacya armii pruskiej niedozwalała mu innego wyboru, jeźli Prusy mają przy regulacyi sprawy włoskiej wystąpić z całym wpływem, jaki wywierać są powołane, a jakiego wymaga stanowisko narodu niemieckiego w Europie. Środek, którego użycia niemogły Prusy odwlekać dłużej bez wielkiej odpowiedzialności, jest czysto obronnym tylko. Rząd broni niezawisłości Europy, która byłaby zagrożona, jeźliby chciano zaprowadzać nowy porządek w Europie bez przyzwolenia głównych mocarstw. Prusy nie występują w obcej sobie sprawie, lecz dla utrzymania swego wpływu w radzie Europy, w interesie ojczyzny niemieckiej, w sprawie wolności i pokoju Europy. Rozwinięcie pruskiej siły zbrojnej wydaje się skutecznym środkiem do osiągnięcia pokoju, i Prusy niezrzekną się tej nadziei, dopokąd choćby cień jej pozostanie. Pokój, jakiego pragną Prusy, musi odpowiedzieć ofiarom, których rząd zmuszony był wymagać od kraju. Niemoże on być wynikłością zmiennych wypadków chwili, lecz musi zamykać w sobie warunki trwałości. A trwałym może być wtedy tylko, jeźli odpowiada rzeczywistym stosunkom potęgi państw europejskich i moralnym podstawom życia narodów.

— *National Ztg.* podaje następujące szczegóły zmobilizowania sześciu korpusów armii:

„Z 9 pruskich korpusów armii nie będą mobilizowane: 1. wschodnio-pruski, 6. szląski, i 2 pomorskie; 1. i 6. dla tego nie będą zmobilizowane, ponieważ przy skoncentrowaniu 120.000 rosyjskich wojsk pod Kaliszem nie należy odsłaniać zupełnie wschodnich granic; 2. zaś korpus dla tego, ażeby wybrzeżom wschodniego morza zapewnić potrzebną obronę. Wszystkie inne korpusy armii włącznie z gwardyą zostaną zmobilizowane, a ponieważ równocześnie nakazano pobór rekrutów, zatem po odciągnięciu wojsk potrzebnych do służby garnizonowej i w twierdzach, stanie w krótce 250.000 ludzi w pogotowiu, ażeby wezwaniu Prus nadać potrzebnej powagi.“

Rosya.

(Okolnik Księcia Gorczakowa.)

Gazeta wiedeńska umieszcza następujący z 15. (27.) maja okolnik ces. ministra spraw zewnętrznych, księcia Gorczakowa do poselstw rosyjskich:

Panie . . .

W obec zawikłań we Włoszech uważały niektóre wielkie mocarstwa europejskie za rzecz potrzebną oświadczyć się względem bezpośredniego stanowiska swego i zamiarów swych na przyszłość.

Według zawiadomień, jakie otrzymaliśmy, polecił rząd Jej Mości Królowej oświadczyć państwom związkowym, że zdaniem jej żaden krok nieprzyjacielski rządu francuskiego, żaden zobowiązujący Niemczę traktat nie usprawiedliwiłby napaści na Francyę lub zawczesnego jakiego postępku mogącego wzniecić wojnę europejską; zaczem, gdyby związek wywołał w tej chwili wojnę taką bez „casus foederis“, i bez dostatecznego powodu walkę rozpowszechnił, którą według możności należałoby ścieśnić, rząd Jej Mości Królowej angielskiej zachowałby ścisłą neutralność, a Niemczy niemógłby dawać żadnej pomocy, ani wysłaniem swych okrętów ochraniać wybrzeży niemieckich od szkody.

Gabinet też Tuilleryów oświadczył uroczyście, że przeciw Niemczy nie żywi żadnego uczucia, któreby mogło wzniecać obawę lub podejrzenie, i że przeciwnie pragnie jak najszczerzej zachować dobrą zgodę ze związkiem niemieckim, którego prawa i widoki postanowił wszędzie szanować.

Nareszcie rząd pruski nakazując gotowość wojenną swej armii oświadczył, że środek ten jedynie obronny dąży do przestrzegania całości Niemczy, do obrony widoków jej na wszelkie nieprzewidziane wypadki i zachowania równowagi europejskiej.

Dla wskazania sposobu zapatrywania się Najjaśniejsz. Cesarza na ważne kwestye bieżące, mógłbym się już ograniczyć na przy-

toczeniu tych oświadczeń. Zasady w nich wytknięte i zawarte oświadczenia zgadzają się zupełnie z przeświadczeniem naszego Pana dostojnego.

Lecz gdy JM. Cesarz widział się być spowodowany odstąpić ostatniemi czasy od tej względnej obojętności, jaką polityka jego założyła sobie po skończonej wojnie wschodniej, przeto uważam za rzecz użyteczną przytoczyć cesarskim poselstwom niektóre w tej mierze szczegóły.

Życzenie Cesarza zwrócenia uwagi swej wyłącznie na te istotne reformy, jakie wewnątrz państwa jego rozpoczęto, musiało ustąpić ważności innych wypadków. Dostojny Pan nasz nie mógł bowiem zachować się obojętnie w obec tych zawikłań, które powszechnemu pokojowi zagrażają.

Dla uchylenia tych zawikłań proponowaliśmy kongres europejski, na co się wielkie mocarstwa jak najchętniej zgodziły.

Kongres ten nie pozostawiał żadnego z tych mocarstw w niepewności. Program w tej mierze ułożono już naprzód na podstawach zaproponowanych przez rząd Jej Mości Królowej angielskiej, a później rozszerzono go nawet stosownie do żądania rządu austryackiego.

Myśl zasadnicza tej kombinacyi nieuwłaczała niczyim prawom i widokom słusznym.

Z jednej strony utrzymano przytem odnoszący się stan posiadłości we Włoszech, a z drugiej niemogło nic takiego wyniknąć z kongresu, coby przechodziło wszelką miarę i zwyczajność w stosunkach internacyonalnych.

Co do nas, tedy chcieliśmy przystąpić do tych obrad w duchu pojednawczym i z uczuciem oddania słuszności komu należy. A licząc na poparcie tych usiłowań naszych, mogliśmy się słusznie spodziewać, że klęski idące za wojną zdołanoby od ludzkości odwrócić.

Nie spełniły się jednak te nadzieje. W chwili ostatniej, i kiedy wszystkie trudności szczególne zdawały się być uchylone, zerwał gabinet wiedeński nagle negocyacye, i przytoczył na usprawiedliwienie postępku swego tę jedynie przyczynę, że godność jego niedozwala mu zasiadać na takim kongresie, do którego przypuszczonoby dwory włoskie, a zatem i Sardynię.

Nie potrzebuje tu wyjaśniać, że nieobecność dworów włoskich na kongresie zwołanym w sprawach włoskich byłaby równocześnie uchybieniem zdrowemu rozsądkowi i zaprzeczeniem sprawiedliwości, i że słuszność współudziału ich polega na tych zasadach, na jakie zgodzono się w Akwisgranie, i które Austrya potwierdziła uroczyście na kongresie zwołanym właśnie przez nią w Lublanie i Weronie.

Ubolewaliśmy szczerze i głęboko nad postanowieniem dowodzącem o tem, że w Wiédniu nie pojmowano zamiaru, w jakim podawaliśmy propozycyę względem zwołania kongresu europejskiego, i że przeciwnie wystawiano na niepewny los wojny te widoki, które na podstawie kongresu zaproponowanego znalazłyby pewną ochronę.

Dokumenta odnoszące się do tych negocyacyi będą swego czasu oddane pod rozsądek opinii publicznej.

Nie obawiamy się w żadnym względzie tego wyroku, jaki opinia publiczna wyda o postępowaniu zachowanem przez gabinet cesarski. Okaże się to jasno i wyraźnie, że dążyliśmy tylko do przyspieszenia kongresu, po którym spodziewaliśmy się spokojnego załatwienia sporów, i że z naszej strony nie stawialiśmy żadnych trudności i żadnego uporu niezłomnego w powziętym jakiemkolwiek zdaniu. Musimy tu wyznać szczerze, że rząd francuski popierał rzetelnie w ciągu negocyacyi te usiłowania mocarstw, które wspólnie z nami pragnęły pokój utrzymać.

Lecz na wszelki wypadek pozostało nam w obec rozchwiania się tych ostatnich usiłowań dla przeszkodzenia wojnie, która teraz już wybuchła, inne jeszcze zadanie do spełnienia, a to, by ile możności ograniczyć wypadki klęsk wojennych.

W tym względzie wyraziłem już zupełną zgodę naszą na oświadczenie się tych mocarstw, które dążyły do tego celu tak ważnego dla powszechnych widoków Europy.

A przystępując mianowicie do oświadczenia Jej Mości Królowej angielskiej, niemożemy utaić ubolewania naszego nad tem wzburzeniem umysłów, jakie się objawiło w niektórych częściach Niemczy.

Przejmuje to nas obawą, że to wzruszenie umysłów polega na nieporozumieniu całkiem podobnem do tego, które przyczyniło się do zapoznania w Wiédniu tej myśli, w jakiej Rosya dążyła do zwołania kongresu.

Nieporozumienia wpływające na losy narodów przybierają jednak postać groźną, i wkładają przeto na nas obowiązek dokładnego ich wyjaśnienia.

Najdostojniejszy Pan nasz nie życzy sobie tego, by zachodziły jakiekolwiek nieporozumienia względem tych zamiarów, do jakich skłania się w teraźniejszym składzie rzeczy.

Niektóre państwa związku niemieckiego zdają się trwożyć przyszłością. By ujść niebezpieczeństwa jak sądzimy całkiem nie istnącego, wystawiają się na sprowadzenie niebezpieczeństw prawdziwych przez to, że nieumieją się oprzeć nietylko namiętnościom, których dalszy rozwój może zagrozić bezpieczeństwu i wewnętrznej sile rządów, lecz że nadto dają powód do ważnych zażaleń potężnemu państwu ościennemu właśnie w tej chwili, kiedy otrzymały od niego przyjaźne oświadczenia.

Rząd francuski zapewnił uroczyście, że przeciw Niemczy nie żywi żadnej nieprzyjaźni.

Oświadczenie to dane w obec Europy przyjęła większość mocarstw wielkich z wielkiem zaspokojeniem. Lecz przyjęcie to zawiera w sobie także i zobowiązania.

W taki też sposób pojmujemy i nasze przystąpienie do oświadczenia rzeczonego.

W razie, gdyby nieszczęśliwym zbiegiem okoliczności przyjść miało do nieprzyjaznego zerwania stosunków, tedy jedynym środkiem do spieszniejszego przywrócenia pokoju i zmniejszenia klęski wojennej byłoby ograniczenie wojny na ten przestwór ziemi, zkąd właściwie wyniknęły spory i w dalszej następności sprowadziły wojnę.

W teraźniejszym składzie rzeczy przyjął gabinet berliński za godło swoje obronę całości Niemczy i utrzymanie równowagi europejskiej.

Równie i nam idzie o utrzymanie tej równowagi, a w czujności naszej na tem stanowisku nie damy się nikomu prześcignąć. Co do całości Niemczy, tedy dostojny i rycerski charakter tego władzcy, który ogłosił się jej stróżem, i którego potęga odpowiada temu powołaniu, czyni jak sądzimy niepotrzebną już wszelką dalszą gwarancyę. Rozglądając się w dziejach, niepotrzebujemy prawie już i wspominać o tem, że widoki te nie były i dla Rosyi obojętne, i że nie szczędziła wszelkich ofiar, kiedy szło o zachowanie Niemczy od rzeczywistego niebezpieczeństwa.

Ponowienie tych ofiar byłoby jednak w oczach Cesarza rzeczą nieusprawiedliwioną, gdyby mimo upomnień przyjacielskich, których nie szczędzi i wbrew tych dowodów, któremi to popiera, wywołać je chciano składem rzeczy dobrowolnie i gwałtownie sprowadzonym.

Życzeniem naszem i większości mocarstw wielkich jest teraz *ścieśnienie* wojny, gdyż powstała tylko ze stosunków miejscowych, i to jest jedyny tylko środek przyspieszenia powrotu pokoju. Usiłowania niektórych państw związku niemieckiego dążą natomiast do *rozpowszechnienia* walki, nadając jej taką właściwość i sprowadzając takie stosunki, których doniosłości żaden rozum ludzki przewidzieć nie może, i które na wszelki wypadek zrujnowałyby wszystko, i stały się przyczyną strasznego krwi rozlewu.

Usiłowań tych wcale niepojmujemy, zwłaszcza że obok tych gwarancyi, jakie wyraźne oświadczenia rządu francuskiego przyjęte przez mocarstwa wielkie i mimo całego znaczenia zaszłych wypadków, oddaliłyby się państwa niemieckie od tej podstawy kardynalnej, na której wzajemna ich współeczność spoczywa.

Związek niemiecki jest jedynie i wyłącznie kombinacyą tylko odporną. Tym tylko tytułem objęty został publicznem prawem europejskiem na mocy traktatów podpisanych także i przez Rosyę.

Lecz Francya nie dopuściła się w obec związku żadnego kroku nieprzyjacielskiego, i nie istnieje też dlań żaden traktat obowiązujący, któryby usprawiedliwić mógł napaść na to mocarstwo.

Gdyby więc związek dopuścić się miał kroku nieprzyjacielskiego przeciw Francyi pod pretextem domniemanych jakich wypadków, których według otrzymanych rękojmi obawiać mu się nie należy, natenczas zwichnąłby cel instytucyi swojej i zapoznał ducha traktatów, któremi istnienie jego zabezpieczono.

Ze wszech też miar spodziewamy się, że mądrość rządów związkowych trzymać się będzie zdala od postanowień, któreby wyszły tylko na własną ich szkodę, i nieprzyczyniłyby się w niczem do ukrzepienia wewnętrznej ich pomyślności.

Gdyby — co Boże uchowaj — miały rzeczy wziąć inny obrót, tedy na wszelki wypadek dopełnilibyśmy obowiązek otwartej i szczerej przyjaźni. Jakikolwiek też może być koniec zawikłań obecnych, Cesarz nasz Pan dostojny wolny zupełnie od wszelkich w tej mierze zobowiązań, powodować się będzie w dalszych postanowieniach swoich tylko widokami kraju swego i uczuciem godności swojej korony.

Petersburg, 15. (27.) maja 1859. Książę *Gorczakow.*

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 18. czerwca. Dnia 17. b. m. znajdowała się podług Monitora główna kwatera francuska w Travagliato.

Londyn, 17. czerwca. Główne posady w gabinecie są już obsadzone. Zresztą otrzyma książę Newcastle kolonie, Argyll tajną pieczęć, Cobden handel, Gibson zakłady dobroczynności, Cardwell roboty publiczne, Frey urząd kanclerza księstwa Lancaster, Woodhouse posadę sekretarza w ministeryum spraw zagranicznych.

Nocne posiedzenie izby niższej. D'Israeli oznajmił, że lord Palmerston złożył już gabinet. W *izbie wyższej* oświadczył lord Derby, że spodziewa się po nowym rządzie ścisłego zachowania neutralności. Z nowych ministrów nie był żaden na posiedzeniu. Parlament odroczono do wtorku.

Bruxela, 18go czerwca. Tutejszym dziennikom donoszą z Berlina, że podstawą zbrojnego pośrednictwa Prus ma być całość terytoryalnego stanu Austryi. — Z Włoch słychać, że rząd papieski założył protest przeciw przedsiębranym w państwie kościelnem werbunkom i uzbrojeniom. Powiadają, że uroszczenia Wiktora Emanuela do całych Włoch oziębiły stosunek jego z Cesarzem Napoleonem. W Brescie oczekiwano 9 okrętów z Baltyku.

Berna, 18. czerwca. Rada federacyjna nakazała obsadzić wojskiem przesmyk Muretto. Z żołnierzy austryackich, którzy przybyli z Laveno, odstawiono już 236 do Zuryku. Wąwozem Stilfser miał wkroczyć korpus austryacki do Valteliny i posunąć się z Grosetto do Tirano wzdłuż rzeki Addy.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 20. czerwca.

Hotel rosyjski: PP. Czermiński Stan., z Mieczyszczowa. — Hr. Dunin Borkowski Edward, z Gródka.

Hotel europejski: Mysłowski Józef, z Dźwiniacza. — Wybranowski Roman, z Dzwinogrodu. — Żurakowski Aug., z Horbacza.

Hotel Langa: Petryno Piotr, z Wiednia. — Obniski Józef, z Mycowa.

Hotel angielski: Torosiewicz Jan, z Ulicy. — Hr. Drohojewski Kazim., z Domanowiec. — Hr. Drohojewski Józef, z Balicy. — Jaworski Apol., z Ordowa. — Br. Poten Karol, z Łahodowa.

Hotel Kuhna: Malinowski Lub., z Ostrowczyka. — Ciecharzewski Kaz., z Olejowa.

Pod kolej żelazną: Victorin Fran., c. k. porucznik, z Krakowa. — Jaworski Mikołaj, z Kobylnicy.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 20. czerwca.

PP. Osmólski Wład., do Góry. — Papara Henryk, do Zubowmostów. — Obertyński Leon, do Leszczkowa. — Junga Miecz. i Zdzisław, do Starego Miękisza. — Borkowski Adam, do Płotyczy. — Ciecharzewski Kaz., do Olejowa. — Wojczyński Alf., do Tuligłów. — Jambor Jan, c. k. podpor., do Stanisławowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 18. i 19. czerwca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	321.65	+ 12.1°	90 6	polud.-zach.	sł.	deszcz
2. god. po poł.	321 90	+ 12.4°	86.8	południowy	„	„
10. god. wiecz.	322.66	+ 8.2°	91.9	zachodni	„	„
Ilość deszcz 8.··35.						
7. god. zrana	322.85	+ 11.0°	91.4	południowy	sł.	deszcz
2. god. po poł.	323 12	+ 14.8°	84.3	południ.-zach.	„	„
10 god. wiecz.	323 05	+ 12.4°	93 1	wschodni	„	„
Ilość deszczu 11.71.						

T E A T R.

Dziś na scenie niemieckiej: Trzeci występ gościnny p. Braunecker-Schaefer w komedyach: **„D' Schwoagarin,“ „Der preussische Landwehrmann,“ “Nach zehn Uhr“** i **„Sachsen in Preussen.“**

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 20. czerwca

		zł.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	wal. austr.	93	—
„ przedał „ „ 100 po		—	—
„ dawał „ „ 100		—	—
„ żądał „ „ 100		94	—
Wartość kupona od 100 złr.		1	$97\frac{1}{6}$

Kurs lwowski.

Dnia 20. czerwca.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	71	6	80
Dukat cesarski	„ „	6	75	6	84
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	11	60	11	75
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	27	2	31
Talar pruski	„ „	2	19	2	23
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	92	58	93	25
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	63	93	64	50
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	65	50	67	—

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli

Dnia 20. czerwca.

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.—. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 66.90. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 61.25; po $4\frac{1}{2}$% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—; po 3% za 100 zł. —.—; po $2\frac{1}{2}$% za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —.—; z r. 1839 za 100 zł. —.—. z roku 1854 za 100 zł. —.—. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po $4\frac{1}{2}$% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. —.—; po $2\frac{1}{2}$% za 100 zł. —.—; po $2\frac{1}{4}$% za 100 zł. —.—; po 2% za 100 zł. —.—; po $1\frac{3}{4}$% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. —.—: po $4\frac{1}{2}$ za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu —.—; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1869 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 772.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 154.—; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—: półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. —; towarzystwa kolei żelaznej państwa —.—; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —.—; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —.—; lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. —.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr —.—.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.— na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —.—; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3 miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty 125.50. Berlin za 100 talarów —.—. Wrocław za 100 talar. —.—. Frankfurt n. M. za 100 zł. południ. niemieck. waluty —.—. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko —.—. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 145.—. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. —.—. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.—.

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 18. czerwca.

Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	58.—	58 50
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	67.50	67 70
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 „	—.—	—.—
Metaliki po 5% za 100 zł.	61.75	62.—
dtto. „ $4\frac{1}{2}$% za 100 zł.	54.—	55.—
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	285.—	290.—
„ 1839 „ 100 „	102.—	102 50
„ 1854 „ 100 „	105.—	105 50
Renty Como po 42 lir. austr.	13.—	13.50

B. Krajów koronnych		pien.	towar
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.	Niższej Austryi	88.—	90.—
	Węgier	61.50	62.50
	Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii	59.—	60.—
	Galicyi	61.—	62.—
	Bukowiny	58.—	59.—
	Siedmiogrodu	58.50	59.50
	innych krajów koronnych	71.—	82.—
	Z klauzulą losowania w r. 1867	—.—	—.—

Akcye.

	pien.	towar.
Banku narodowego sztuka	785.—	790.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr	157.80	158.—
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	498.—	500.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1720 —	1722
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr.	233.80	234 —
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty	130.50	131 —
Połud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	127.50	128.50
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105.—
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł. m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	92.—	93 —
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	—.—	—.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	368.—	370.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 „ „	170.—	180.—

Listy zastawne.

		pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon.	6letnie po 5% za 100 zł.	95.—	96.—
	10 „ „ 5% „ 100 „	88.—	89.—
	przeznaczone do losowania po 100 zł.	77.50	78.—
Banku narodowego w wal. austr.	na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	99 50	100.—
	przeznaczone do losowan. po 5% za 100 zł.	75.—	75.25

Losy.

	pien.	towar.
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	93.50	94.—
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	102.—	103.—
Esterhazego 40 zł. m. k.	71.—	73.—
Salma 40 „ „	38.—	39.—
Palffiego 40 „ „	34.—	35.—
Clarego 40 „ „	31.—	32.—
St. Genois 40 „ „	35.—	36.—
Windischgrätza 20 „ „	22.—	23.—
Waldsteina 20 „ „	24.—	25.—
Keglevicha 10 „ „	12.—	12.50

Na 3 miesiące.

	pien.	towar.
Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	124 75	125.—
Frankfurt n. M., za 100 zł. południ.-niemieckiej waluty	126.—	126.—
Hamburg za 100 marko banko $2\frac{3}{4}$%	110.—	110.25
Londyn za 100 funtów szterl. 3%	145.—	145 50
Paryż, za 100 franków 3%	57.60	57 80

Kurs złota.

	pien.		towar.	
Dukaty ces. mennicze	6 zł.	80 cen.	6 zł.	82 cen.
Korona	19 „	80 „	19 „	84 „
Napoleondor	11 „	65 „	11 „	67 „
Rosyjski imperyał	11 „	72 „	11 „	75 „

KRONIKA.

Osma lista składek na pogorzelców w Brodach. Złożyli **WW.**: Superintendent Haase ze składki urządzonej w kościele ewanielickim 60zł 10c. a. w. — Kolasiński, c. k. radca sądu krajowego 2zł., Jędrzej Tangel 1zł., Samolewicz 20c., c. k. oficyały sądu krajowego: Wenzek 10c. i Mianowski 30c., Theodorowicz 30c., Kossowski Alexander 20c., Szynglarski Franciszek, c. k. dyrektor gymnazyalny 2zł., Dr. Stanecki Tomasz 1zł., Rodecki Michał Józef 1zł. Uczniowie gimnazyalni: Motyczyński 30c., Szumlański 9c., Witkowski 15c., Podlewski 1zł., Hordyński 50c., Srokowski 35c., Kuszyk 20c., Tomanek 1zł., Srokowski 20c., Beauvale 20c., Longchamps Zygmunt 50c., Longchamps Wincenty 50c., Wasilewski 34c., Kruszyński 20c., Rychalski 20c., Nunberg 30c., Neustein 20c., Dzbański 30c., Bułka 10c., Zdanowicz 10c., Bieliński 20c., Solecki 35c., Fischer 10c., Kotowski 10c., Kremser 10c., Kluczyński Władysław 20c., Kluczyński Ludomir 20c., Matecki 20c., Lewicki 10c., Kuliński 40c., Walaszkiewicz 20c., Cwynarski 10c., Krowczyński Maryan 20c., Niewiadomski 10c., Magurski 10c., Bartoszyński 10c., Braun 30c., Czyrniański 16c., Kamberski 20c., Krowczyński Ignacy 20c., Dzierzkowski 10c., Kalinowski 10c. Dobrzański 30c., Skrochowski 32c., Leszczyński 1zl., Hermanowicz 25c., Rożanowski 10c., Paczowski 10c., Kamiński 20c., Lewicki 10c., Dydacki 12c., Dydacki Jan 12c., Ollender 10c., Drzewiecki 60c., Maceluch 30c., Szczurowski 30c., Zakrzewski 10c., Lanikiewicz 50c., Zbierzchowski 10c., Kłobukowski 20c., Zukiewicz 30c., Wolański 30c. i Szczurowski Stanisław 30c. (D. n.)

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.